

Miljödepartementet

Yttrande över Miljömålsberedningens delbetänkande *Etappmål i miljömålssystemet (SGU 2011:34)* och Naturvårdsverkets rapport *Miljömålen på ny grund*.

Naturhistoriska riksmuseet har tagit del av Miljömålsberedningens förslag till etappmål i miljömålssystemet samt Naturvårdsverkets rapport *Miljömålen på ny grund* i vilken bl.a. förslag till preciseringar av miljökvalitetsmålen presenteras. Naturhistoriska riksmuseet avger här sitt yttrande.

De tidigare miljömålen och delmålen var ambitiösa men kunde upplevas som oprecisa och svåra att kvantifiera. Men Naturvårdsverkets, den regionala övervakningens och andra aktörers arbete för att konkretisera och implementera målen upplevdes av många som seriösa. Den nu föreslagna revideringen av delmålen till "etappmål" måste betraktas som en devalvering av de tidigare delmålen.

Den förändring av miljömålssystemet som föreslås i delbetänkandet förefaller att innebära en ambitionssänkning. Man talar om att identifiera en önskad samhällsomställning, istället för ett önskat miljötilstånd. Det kan låta förnuftigt men måste innebära större osäkerhet när det gäller uppföljning av åtgärdsresultat. Man säger vidare att etappmålen ska "vara ambitiösa men möjliga att nå". Hur ambitiös bör man vara och vad menas med "möjliga"? Är det tekniskt eller ekonomiskt möjliga/rimliga?

Med tanke på att kommittédirektivet gav Miljömålsberedningen möjlighet att anlita expertgrupper och att det underströk vikten av att senaste vetenskapliga rön användes är det förvånande att så lite av detta framträder. Detta har haft en negativ inverkan på formulerandet av etappmål som i många delar är diffusa och skulle behöva utvecklas och konkretiseras. Det är också oklart varför just dessa miljökvalitetsmål ansetts ha tillräckliga underlag för att utveckla etappmål, medan andra fått anstå. Om åtgärder skall kunna implementeras för att nå miljökvalitetsmålen inom avsedd tid är det angeläget att konkreta etappmål också snarast utvecklas för alla miljökvalitetsmålen.

Naturvårdsverkets föreslagna preciseringar av miljökvalitetsmålen i "Miljömålen på ny grund" är i många stycken mycket bra och tydliga även om en del luddiga formuleringar finns kvar: "Användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört", "Återvunnet material är så långt som möjligt fritt från särskilt farliga ämnen", "Ämnenas miljö- och hälsoegenskaper är tillräckligt kartlagda", "Spridning till miljön av dessa ämnen är mycket liten" utan att definiera "så långt som möjligt", "tillräckligt" osv.

Gällande *biologisk mångfald* har Naturhistoriska riksmuseet följande kommentarer till förslagen:

Naturhistoriska
riksmuseet

Naturhistoriska riksmuseet vill understryka vikten av kunskap om biologisk mångfald, och Naturvårdsverket har också i sina kommentarer till preciseringar av miljökvalitetsmålen lyft fram taxonomisk och systematisk kunskap som avgörande, och bristen på taxonomer som ett hot. Följaktligen bör det finnas tidsangivna etappmål rörande utökade satsningar på sådan kompetens och kunskapsuppbyggnad, inklusive kartläggning av den biologiska mångfalden.

En kartläggning och övervakning av den genetiska mångfalden borde kunna inledas tämligen omgående och inte anstå till den bortre föreslagna tidsgränsen 2015.

När det gäller hållbart nyttjande av den biologiska mångfalden har Miljömålsberedningen endast tagit upp frågan om ett hållbart fiske, och hänvisar då till arbetet inom EU med den gemensamma fiskepolitiken men utan att formulera något etappmål. Det är märkligt att inte hållbart nyttjande av andra levande resurser tas upp. Dessutom framstår Naturvårdsverkets tolkning av innebörden i preciseringen 8 i *Ett rikt växt- och djurliv* som märklig och Naturhistoriska riksmuseet ifrågasätter om detta verkligen är ett förtydligande. Preciseringen torde syfta på att jakten/fisket inte ska påverka ekosystemens struktur och funktion negativt, inte att det är viltstammarna som inte ska göra det. För övrigt är principerna för hållbart nyttjande av förnyelsebar vilt/fiskeresurs att stammarna inte ska understiga vad som ger maximalt uthållig avkastning, vilket är en högre nivå än vad 'livskraftiga bestånd' innebär.

Beslut i detta ärende har fattas av t.f. överintendent Ewa Bergdahl. Föredragande har varit Thomas Lyrholm, och professor Anders Bignert och naturvårdsintendent Stefan Lundberg har deltagit i beredningen.

Ewa Bergdahl
T.f. överintendent

Thomas Lyrholm
Forskningshandläggare